

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 277

van **CATHY COUDYSER**

datum: 17 april 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Kunst aan Zet - Kunstkoopregeling

In navolging van de conceptnota 'Een langetermijnvisie voor aanvullende financiering en ondernemerschap in de Vlaamse cultuursector' ontwikkelde het departement Cultuur, Jeugd en Media een waaier aan instrumenten om ondernemerschap in het culturele en creatieve veld te stimuleren en zo veel mogelijk middelen naar de cultuursector te laten stromen. Een van die instrumenten is de creatie van een kunstkoopregeling.

In mei 2019 lanceerde toenmalig bevoegd minister van Cultuur Sven Gatz 'Kunst aan Zet', de renteloze kunstlening voor particulieren bedoeld voor de aankoop van moderne kunst. Met de renteloze kunstlening kan een individu een werk aankopen van een kunstenaar of ontwerper die in Vlaanderen of Brussel woont en werkt. Het geleende bedrag varieert tussen 500 en 7000 euro en wordt over maximaal 2 jaar terugbetaald. Om in aanmerking te komen voor de renteloze kunstlening moet het gaan om een kunstwerk dat aangekocht is bij een erkend aanbieder van 'Kunst aan Zet'.

Begin 2019 startte een alfafase van het proefproject. Van januari tot mei werd de werking van de renteloze lening uitgetest in een aantal geselecteerde galleries. Tijdens deze fase konden nog geen eigenlijke leningen worden gesloten. In september 2019 startte de bètafase. Deze fase liep nog tot en met februari 2020. In deze fase werd de renteloze lening gelanceerd bij een publiek van kunstliefhebbers met een netwerk van 22 kunstgalleries.

Uit het antwoord van de minister op vraag om uitleg nr. 1245 blijkt dat het effectieve gebruik van de kunstlening momenteel nog zeer beperkt is. In de periode september 2019-begin februari 2020 werden via de renteloze kunstlening 5 kunstwerken aangekocht in 5 verschillende galleries in 5 verschillende steden. Het totale geleende bedrag bedroeg begin februari zo'n 13.300 euro.

Midden november werd een tussentijdse evaluatie gemaakt van de bètafase, waaruit naar voren is gekomen dat de participerende kunstgalleries zeer positief staan ten aanzien van de kunstkoopregelingen en actief meewerken aan de promotie ervan. Ook de eerste reacties van het publiek zijn gunstig. Uit een eerste feedback van de kunstkopers blijkt evenwel dat het als een drempel wordt ervaren om te lenen voor een niet noodzakelijk goed zoals kunst. Voor anderen vormt het formele karakter van de lening (identiteitscontrole en controle van loonfiche die ermee gepaard gaan) dan weer een belemmering. Een verdere analyse zou gebeuren aan het einde van de bètafase op basis van een bevraging van de ontleners en de aanbieders.

De minister gaf aan dat in maart 2020 de evaluatie van de bètafase zou worden afgerond en geagendeerd zou worden op een volgende stuurgroepvergadering, die gepland is in april. De resultaten en analyse van deze fase bepalen mee de aanpak van de in een volgende fase geplande brede lanceringscampagne, die op dat moment in voorbereiding was.

Deze kunstkoopregeling heeft tot doel een duurzame economische groei in de beeldende en toegepaste kunsten te bewerkstelligen, alsook een versterkte positie van kunstenaars en ontwerpers.

1. Kan de minister verduidelijken welke inspanningen precies werden geleverd om de drempels die kunstliefhebbers er mogelijk van weerhouden om gebruik te maken van de renteloze kunstlening voor de aankoop van een kunstwerk, zo veel mogelijk te verlagen?
2. Welke aanvullende resultaten heeft de evaluatie van de bètafase van het proefproject nog opgeleverd (o.a. bijkomende bevraging van ontleners en aanbieders op het einde van de bètafase)?
3. Werden door de stuurgroep bepaalde bijstellingen aan het proefproject aangebracht? Zo ja, welke?
4. Hoe zal de bredere marketingcampagne die in deze nieuwe fase van het proefproject zal worden uitgerold er concreet uitzien?
5. Kan de minister een nieuwe stand van zaken geven met betrekking tot het aantal kunstwerken dat sinds september 2019 tot op heden is aangekocht via de renteloze kunstlening? Hoeveel bedraagt het totale geleende bedrag?
6. Hoeveel kredietaanvragen voor een renteloze lening werden tot op heden door Hefboom geweigerd? Welke motivering ging achter deze weigering(en) schuil?
7. De Vlaamse overheid neemt de kosten voor het rentevrije karakter van de lening voor de aankoop van hedendaagse kunst voor haar rekening.
Hoeveel heeft het aantal toegekende leningen de Vlaamse overheid tot op heden gekost aan rente?
8. Hoeveel galeries zijn sinds 1 maart al toegetreden tot het netwerk van aanbieders via dewelke kunstwerken met deze kunstkoopregeling kunnen worden aangekocht? Waar zijn ze gevestigd en op welke hedendaagse kunstdisciplines focussen deze nieuwe aanbieders zich?
9. Is er reeds een concrete timing voor een roll out van de kunstkoopregeling in het vooruitzicht gesteld, in de veronderstelling dat de proeffase succesvol blijkt te zijn?
10. De kunstkoopregeling staat momenteel enkel open voor de aankoop van kunstwerken via een professionele kunstorganisatie. Individuele kunstenaars kunnen niet deelnemen aan deze kunstkoopregeling. Uit een onderzoek van Kunstenpunt uit 2015 blijkt dat slechts iets meer dan de helft van de Vlaamse professionele kunstenaars in de databank van Kunstenpunt verbonden is aan een galerie. Dat zou betekenen dat veel kunstenaars geen toegang hebben tot de voordelen van de renteloze kunstlening.
Beschikt Kunstenpunt over recentere cijfers met betrekking tot het percentage kunstenaars dat zich laat vertegenwoordigen door een professionele kunstorganisatie?
11. In welke mate is de minister van oordeel dat de criteria die bepalen onder welke voorwaarden kunstenaars in aanmerking komen voor de kunstkoopregeling een voldoende ruime toepassing van de regeling mogelijk maken? Acht hij aanpassingen

hieraan wenselijk teneinde meer kunstenaars toegang te geven tot de voordelen van 'Kunst aan Zet'? Zo ja, welke? Zo neen, waarom niet?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 277 van 17 april 2020

van **CATHY COUDYSER**

1. In de antwoorden op SV 234 en VOU 1245 van Stephanie D'Hose is de lancering van de renteloze kunstlening en de campagne reeds uitvoerig toegelicht.
2. De evaluatie van de bètafase is toegelicht in het antwoord op SV 234 van Stephanie D'Hose.
3. De stuurgroepvergadering is omwille van de coronamaatregelen verplaatst naar eind mei.
4. De campagne werd reeds toegelicht in het antwoord op de SV 234 van Stephanie D'Hose.
5. Sinds de start van pilootfase (bèta-fase) in september 2019 werden 8 Renteloze Kunstleningen aangevraagd waarvan er 7 werden toegekend (t.e.m. april 2020). Het totale ontleende bedrag bedraagt 16.880 euro.
6. Er werd 1 aanvraag geweigerd (t.e.m. april 2020). De aanvraag werd geweigerd omdat de aanvrager onvoldoende terugbetalingscapaciteit had om de Kunstlening terug te betalen. Uit de kredietanalyse moet blijken dat de kredietnemer na toekenning van de Renteloze Kunstlening over voldoende financiële buffer beschikt om te voorzien in zijn of haar levensonderhoud, of dat van het gezin.
7. Hefboom ontvangt werkingsmiddelen voor het verlenen van zowel Cultuurekredieten als de Renteloze Kunstlening. Dat bedrag is niet uitgesplitst per product. Het stelt Hefboom in staat om het aantal Cultuurekredieten en Renteloze Kunstleningen te verstrekken en te beheren zoals voorzien in het businessplan.

Specifiek voor de Renteloze Kunstlening betalen de galeries per lening eenmalig 5% op het ontleende kredietbedrag aan Hefboom.
8. In de antwoorden op de SV 234 van Stephanie D'Hose van 19 maart 2020 werd reeds een update van het galerienetwerk gegeven.
9. De renteloze kunstlening zal zich geleidelijk aan uitbreiden. De beheersovereenkomst met Kunst in Huis voor de renteloze kunstlening loopt tot eind 2021.
10. Het type organisatie dat kan toetreden tot het netwerk is breder dan een kunstgalerie. Het project staat bijvoorbeeld ook open voor "off spaces", kunstenaarscollectieven en online aanbieders.

Op dit moment kan bij een netwerk van 25 verkooppunten, werk van 220 kunstenaars worden gekocht via de renteloze kunstlening. Een groot deel van deze kunstenaars worden door de galerie vast vertegenwoordigd maar ook kunstenaars waarmee projectmatig wordt samengewerkt, komen in aanmerking voor de Kunstlening.

Er zijn sinds het rapport over 2005-2015 geen nieuwe cijfers over de vertegenwoordiging van kunstenaars door een galerie gepubliceerd door Kunstenpunt.

11. De criteria laten een grote diversiteit aan kunstorganisaties en een groot aantal professionele kunstenaars toe om deel uit te maken van Kunst Aan Zet.